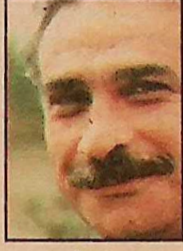

Kanaatkâr ve muazzeb

Son çeyrek asırda şarkın uyuşukluğundan, meskenetinden bahis açıldığını hiç duydunuz mu? Hayır, duymadınız. Halbuki asrın ortalarına kadar emperyalizmin diline en çok doladığı temalardan biri şarklıların uyuşukluğu ve tembelliği idi. Acaba yirminci asrın sonlarına doğru yaklaşıldıkça doğu toplumları miskinliklerinden sıyrıldı ve onlarla birlikte bütün Üçüncü Dünya ülkelerindeki kalabalıklar dinamik birer insan unsuru haline mi dönüştü? Hiç de değil. Vaka emperyalizmin galebe çalma yolunda uydurduğu yalanlar çevresinde, çerçevesinde dönüp duruyor.

Başlangıçta kolonyalizm, akabinde emperyalizm işgali altında tuttuğu topraklarda yaşayanları sistemin çarkında öğüt-bilmek için harekete geçirmeye muhtaçtı. İşgale uğrayanlar hareketsiz insanlar mıydı? Değillerdi

İSMET
ÖZEL

iozel@yenisafak.com

ve fakat onların hareket tarzları, hareket ediş biçimleri işgalcilerin kârlarını azamiye çıkaracak gibi ayarlanmamıştı. Emperyalizm emtia ile para arasındaki ilişki sayesinde işleyen bir piyasa düzeniyle ahenk halindeki hareketliliği istiyordu, piyasayı güçlü kılmayan harekete emperyalizm hareket demiyordu. Bu yüzden emperyalizmin dilinde kanaatkârlığın kazandığı anlam tembellikten başka bir şey değildi.

Öte yandan şarklı milletlerin kanaatkârlığında gizli olan dinamizm ne Batı güçlerinin, ne de kurtuluşa Batı güçlerinin yolunu izleyerek vanlaçağına inanan şark despotlarının dikkatini çekti. Gerçekte kanaatkâr şarklı milletler sistemle ahenk sağlamayı, sisteme akort edilmeyi kirlenmekle eşanlamlı tutuyor ve görece hareketsizliklerini sistemin çarkına kapılmakta gönülsüz davranmak tarzında dışa vuruyorlardı. Bu tavır aynı zamanda şarklı milletlerin kendi varoluş gayeleriyle uyumlu çabayı başlatacak önderlere kavuşma beklentilerinin de tezahürüydü. Şarklı milletlerin özgün bir gelişmeyi mümkün kılacak yöntemin keşfi yolundaki beklentisi eski despotların yerini yenilerinin almasını kolaylaştırdı. Yarım yüzyıl içinde her yeni despot emperyalist programın bir maddesini kuvveden fiile çıkardı ve emperyalizm bu ülkelerdeki her iktidar değişikliğinden işgal altında tuttuğu bölgelerde yaşayan bir kesim insanı sistemin çarkını çeviren zümre durumuna düşürmek yönünde yararlandı. Ne zaman ki şarklı milletler içinde ve Üçüncü Dünya ülkeleri denilen bölgelerde özgün gelişim bekleyen bir topluluktan söz edilemez oldu; işte o zaman şarkın miskinliğinden, Üçüncü Dünyanın uyuşukluğundan bahis açılmaz oldu. Çünkü artık yerküre üzerinde sistemin değirmenine su taşımaksızın günlük ekmeğini kazanabilen bir toplumsal işleyişten iz ve eser kalmamıştı.

Dünün kanaatkârları bugünün muazzepleri- dir. Onlar artık çektikleri azaptan kurtulmak için sisteme daha büyük bir katkıda bulunmaları gerektiği inancını taşıyorlar. Değirmenin hacmi hakkında bir fikir sahibidirler. Kendi içlerinden özgün bir gelişme yolunda önderlik edecek etkin bir unsur, kişi veya zümre çıkacağına olan inançlarını kaybetmiş görünüyorlar. Azabını çektikleri şey şahsiyet fukaralığı değil; fizikî tatmin yollarının noksanlığıdır. Onların bu yeni kafa yapısı tembel diye adlandırılmalarını önüyor. Halbuki bugünün muazzepleri dünün kanaatkârlarından çok daha tembel. Üstüne üstlük yozlaşmanın ne demek olduğunu anlayamayacak derecede yozlaşan yine onlardır.